

THE ISSUE CONTAINS:

Proceedings of the 11th
International Scientific
and Practical Conference

**GLOBAL AND REGIONAL ASPECTS
OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT**

Copenhagen, Denmark
26-28.12.2024

SCIENTIFIC COLLECTION
INTERCONF

No 230
December, 2024

OPEN ACCESS

Scientific Collection «InterConf»

No 230

December, 2024

THE ISSUE CONTAINS:

Proceedings of the 11th International
Scientific and Practical Conference

**GLOBAL AND REGIONAL
ASPECTS OF SUSTAINABLE
DEVELOPMENT**

COPENHAGEN, DENMARK

December 26–28, 2024

COPENHAGEN
2024

UDC 001.1

S 40 *Scientific Collection «InterConf»*, (230): with the Proceedings of the 11th International Scientific and Practical Conference «Global and Regional Aspects of Sustainable Development» (December 26-28, 2024; Copenhagen, Denmark) / comp. by LLC SPC «InterConf». Copenhagen: Berlitz Forlag, 2024. 433 p.

ISBN 978-87-615-0721-1 (series)

DOI 10.51582/interconf.2024.230

EDITOR

Anna Svoboda

Doctoral student
University of Economics;
Czech Republic
annasvobodaprague@yahoo.com

COORDINATOR

Mariia Granko

Coordination Director
LLC Scientific Publishing Center
«InterConf»; Ukraine
info@interconf.center

EDITORIAL BOARD

Dmytro Marchenko (PhD in Engineering)
Mykolayiv National Agrarian University
(MNAU); Ukraine;

Mariana Vereskliia (PhD in Pedagogy)
Lviv State University of Internal Affairs;
Ukraine

Dan Goltsman (Doctoral student)
Riga Stradiņš University;
Republic of Latvia;
goltsman.dan@inbox.lv

Katherine Richard (DSc in Law),
Hasselt University; Kingdom of Belgium
katherine.richard@protonmail.com;

Bashirov Ansar (Doctor of Medicine),
EMIH of Almaty region, Republic of Kazakhstan

Stanyслав Novak (DSc in Engineering)
University of Warsaw; Poland
novaks657@gmail.com;

Kanako Tanaka (PhD in Engineering),
Japan Science and Technology Agency; Japan;

Vagif Sultanly (DSc in Philology)
Baku State University; Republic of Azerbaijan

Davit Tchiotashvili (Doctor of Economics),
Gori State University, Georgia;

Richard Brouillet (LL.B.),
University of Ottawa; Canada;

Kamilə Əliağa qızı Əliyeva (DSc in Biology)
Baku State University; Republic of Azerbaijan

Giuli Giguashvili (Doctor of Economics),
Gori State University, Georgia;

Tamar Makasarashvili (Doctor of Economics),
Gori State University, Georgia;

Khaliana Chitadze (Doctor of Economics),
Gori State University, Georgia;

Svitlana Lykholat (PhD in Economics),
Lviv Polytechnic National University; Ukraine

Viktor Yanchenko (PhD in Pharm. Sc.),
T.H. Shevchenko National University
«Chernihiv Colehium»; Ukraine

Rakhmonov Aziz Bositovich (PhD in Pedagogy)
Uzbek State University of World Languages;
Republic of Uzbekistan;

Asta Marija Inkėnienė (Doctor of Pharm. Sc.),
Lithuanian University of Health Sciences,
Republic of Lithuania;

Vera Gorak (PhD in Economics)
Karlovarská Krajská Nemocnice; Czech Republic
veragorak.assist@gmail.com;

Polina Vuitsik (PhD in Economics)
Jagiellonian University; Poland
p.vuitsik.prof@gmail.com;

Alexander Schieler (PhD in Sociology),
Transilvania University of Brasov; Romania
alexandrds.schieler@protonmail.ch

George McGrown (PhD in Finance)
University of Florida; USA
mcgrown.geor@gmail.com;

Mark Alexandr Wagner (DSc. in Psychology)
University of Vienna; Austria
mw6002832@gmail.com;

Larysa Kupriianova (PhD in Medicine)
Humanitas University, Italy

Temur Narbaev (DSc in Medicine)
Tashkent Pediatric Medical Institute,
Republic of Uzbekistan;
temur1972@inbox.ru

Nataliia Mykhalitska (PhD
in Public Administration)
Lviv State University of
Internal Affairs; Ukraine

Please, cite as shown below:

1. Surname, N. & Surname, N. (2024). Title of an article. *Scientific Collection «InterConf»*, (230), 21-27. Retrieved from <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding...>

This issue of Scientific Collection «InterConf» contains the materials of the International Scientific and Practical Conference. The conference provides an interdisciplinary forum for researchers, practitioners and scholars to present and discuss the most recent innovations and developments in modern science. The aim of conference is to enable academics, researchers, practitioners and college students to publish their research findings, ideas, developments, and innovations.

Scientific Collection «InterConf» and its content are indexed in Google Scholar

TABLE OF CONTENTS

BUSINESS ECONOMICS

	Акімова О.В. Петченко М.О.	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДВОРІВНЕВОЇ СТРУКТУРИ РЕСУРСНОЇ СКЛАДОВОЇ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ	10
	Кенжалина Ж.Ш. Жолаев С.Б.	КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН НА ПРИМЕРЕ РАЗВИТИЯ ОТРАСЛИ МАШИНОСТРОЕНИЯ	13

REGIONAL ECONOMY

	Kostiuk Y.D.	ECONOMIC INSTRUMENTS FOR GREENING URBAN TRANSPORT & LOGISTICS SYSTEMS	24
	Куатова Д.Я. Нугербекова М.А.	ПРИЧИНЫ БЕЗРАБОТИЦЫ В КАЗАХСТАНЕ	31

INTERNATIONAL ECONOMICS AND INTERNATIONAL RELATIONS

	Haitbayeva S.K.	IMPLEMENTATION OF SCIENTIFIC AND	35
	Kadyrov I.	TECHNICAL COOPERATION PROJECTS BETWEEN TURKMENISTAN AND JAPAN	
	Karpenko M.	EXPORT OF AGRICULTURAL GOODS FROM UKRAINE AND ITS IMPACT ON GLOBAL FOOD SECURITY DURING WARTIME	41
	Orujov E.Z.	ASSESSING THE ROLE OF THE WORLD TRADE ORGANIZATION IN GLOBAL TRADE GOVERNANCE: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES	46

MANAGEMENT

	Nurgaliyeva A.E. Nurkasheva N.S.	METHODS FOR OPTIMIZING ACCOUNTING FOR TARGETED FUNDING IN KZ HEALTHCARE INSTITUTIONS: CHALLENGES AND PROSPECTS	49
---	-------------------------------------	--	----

MARKETING, ADVERTISING AND PR

	Safarova A.	FEATURES OF BRANDING IN THE TOURISM SERVICES MARKET	55
---	-------------	--	----

FINANCE AND CREDIT

	Денисенко Н.О.	ЧИ ІСНУЄ АЛЬТЕРНАТИВА ПІДВИЩЕННЮ ПОДАТКІВ?	57
	Твердохлібова Д.В.	ГРОШОВИЙ ОБОРОТ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	67

PEDAGOGY AND EDUCATION

	Bababəyli- Rizayeva G.Ə.	TARIX DƏRSLƏRİNDƏ PEDAQOJI USTALIĞA DAIR BİLİK VƏ BACARIQLARIN AŞILANMASI IMKANLARI	71
	Balayeva P.M.	TƏHSİLİN CƏMIYYƏTDƏ ƏHƏMIYYƏTI	78
	Burea S.	PEDAGOGICAL DIMENSIONS OF AN INTERCULTURAL APPROACH TO LANGUAGE LEARNING	83
	Golovchun A.A. Kydyrbekova A.S.	USING TECHNOLOGIES TO IMPROVE COMMUNICATIVE COMPETENCES AT THE BASIC STAGE OF SECONDARY SCHOOL EDUCATION	92
	Isgandarova S.	BUILDING READING COMPREHENSION SKILLS IN THE CLASSROOM: EFFECTIVE TEACHING STRATEGIES	99
	Leonova A.I. Olzhaeva D.O.	ENHANCING ORAL COMMUNICATION PROFICIENCY THROUGH THE STRATEGIC IMPLEMENTATION OF SPEECH SITUATIONS	104
	Shkhaliyeva K.Z.	WAYS OF SPEECH FORMATION IN PRE-SCHOOL CHILDREN IN THE EXERCISE PROCESS	109
	Yolchiyeva A.	USING INTERACTIVE LISTENING ACTIVITIES TO IMPROVE ENGLISH LISTENING SKILLS FOR STUDENTS	117
	Zhumabekova G.B. Suleyman Z.A.	THE IMPORTANCE OF DEVELOPING LINGUACULTURAL COMPETENCE OF STUDENTS OF BASIC SECONDARY EDUCATION USING AUTHENTIC TEXTS	124
	Zhumabekova C.B. Tolegen A.A.	INCIDENT METHOD AS A TOOL IN DEVELOPING COMMUNICATIVE SUB-COMPETENCE OF STUDENTS AT BASIC SECONDARY EDUCATION	133
	Адамбекова А.М. Алдабергенова А.О.	ОБРАЗОВАНИЕ ДЛЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ В ЭПОХУ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ	140
	Голубенко Т.О. Дакал Д.А.	РОЛЬ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА ВЕЛИКОГО МІСТА В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ З МОЛОДДЮ	145
	Дудіна О.В.	СУЧАСНІ СТАНДАРТИ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ПЕРЕВАГИ, ВИКЛИКИ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ	149
	Исабаев А.Т.	ГЕОГРАФИЯ БІЛІМ БЕРУ ҮРДІСІНДЕ ГЕОКОНФЛИКТОЛОГИЯ ЖӘНЕ ХАЛЫҚТЫҢ МИГРАЦИЯ МӘСЕЛЕЛЕРІН ОҚЫТУДЫҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ	155
	Коваль К.В.	ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОЗАУРОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	159
	Кошель А.П. Хімії О.С.	ВИКОРИСТАННЯ PR-МЕТОДІВ У ФОРМУВАННІ ІМІДЖУ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	162
	Крупа В.В. Лобода І.В.	АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ У ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ ТА	170
	Бабчук Г.І. Мироненко А.М.	ПРАКТИЦІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ «КРЕСАЛО» – АВТОРСЬКА КАЗКА ДАНСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА-КАЗКАРЯ ГАНСА КРІСТІАНА АНДЕРСЕНА ТА ЇЇ ДОНЕСЕННЯ ДО ШИРОКОЇ АУДИТОРІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	178

	Палій А.С. Янченко В.О. Курмакова І.М.	НАУКОВО-ПОПУЛЯРНА ЛЕКЦІЯ, ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ІНТЕРЕСУ ДО ВИВЧЕННЯ ХІМІЇ СТАРШОКЛАСНИКАМИ	184
	Руденко Л.А. Панас О.І.	ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В КОНТЕКСТІ СЬОГОДЕННЯ	188
	Стукалова Т.Г.	ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ В НАЦІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ ВИХОВАННЯ	191

POLITICAL SCIENCE AND PUBLIC ADMINISTRATION

	Горбата Л.П.	СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ІРПІНСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	196
---	--------------	---	-----

SOCIOLOGY AND SOCIETY

	Assaubek S.	ANALYSIS OF THE EFFECTIVENESS OF STATE PROGRAMS FOR SOCIAL ASSISTANCE TO THE ELDERLY IN KAZAKHSTAN: ACHIEVEMENTS AND CHALLENGES	200
	Kumiskhojayeva A. Akmadi M.	MODERN APPROACHES TO THE STUDY OF EXTERNAL MIGRATION FROM KAZAKHSTAN: A LITERATURE REVIEW	211

PHILOLOGY AND LINGUISTICS

	Shcherbina V.V.	COMMUNICATIVE STRATEGIES AND TACTICS IN THE POLITICAL SPEECHES BY WOMEN	224
	Өмірқұлова Ш.Қ.	ШЕТЕЛ ТІЛДЕРІН ОҚЫТУДА СМАРТ- ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ КӘСІБИ БІЛІМ БЕРУГЕ ЕНГІЗУДІҢ ТЕОРИЯЛЫҚ ТӘСІЛДЕРІ	227

LAW AND INTERNATIONAL LAW

	Galy Zhalgas	INTERNATIONAL EXPERIENCE IN COMBATING CORRUPTION: LESSONS FOR KAZAKHSTAN	233
	Sevinc Novruzzada	INTERNATIONAL ECONOMIC LAW	236
	Нікітіна Л.О.	ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ	240

GEOGRAPHY AND LOCAL HISTORY

	Семенюк Л.Л.	КРАЄЗНАВСТВО І ТУРИЗМ: РЕАЛІЇ, ПОТЕНЦІАЛ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	244
---	--------------	---	-----

BIOLOGY AND BIOTECHNOLOGY

	Abdushukurova K.A.	PARASITIC NEMATODES OF THE (TARAXACUM	249
	Eshova X.S.	OFFICINALIS WIGG) MEDICINAL DENDELION	
	Пелехата Н.П.	ТОВАРНІ ЯКОСТІ ЗИМОВИХ СОПТІВ ЯБЛУНІ	254
	Пастух О.С.		
	Пелехатий В.М.	РІСТ ДЕРЕВ ЧЕРЕШНІ ЗА РІЗНИХ СХЕМ	257
	Саук А.О.	САДІННЯ	

MEDICINE AND PHARMACY

	Endesh Kyzy	THYROID DISEASE IN CHILDREN	260
	Gulsara		
	Anumol		
	Endesh Kyzy	PARATHYROID IN CHILDREN	267
	Gulsara		
	James Abhishikth		
	Varghese Jensa		
	Mariam		
	Attoor Sanjith		
	Sathya A S		
	Balaraj Omana		
	Naina Bal		
	Suresh Kumar		
	Joyce		
	Thachangodan		
	Rasha		
	Kabylbekov U.S.	UNDERSTANDING HYPERTENSION: THE	276
	Jessie G.S.B.	SILENT KILLER	
	Kamchybek	MELANOMA: UNDERSTANDING THE	288
	Kyzyasel	DEADLIEST SKIN CANCER	
	Gunasekaran Aswin		
	Kumaravel		
	Munisvaran		
	Karthik		
	Nagarajperumal		
	Vedhanayaki		
	James Raja Jacob		
	Samuvel		
	Kamchybek Kyzy	AIDS: A COMPREHENSIVE OVERVIEW	292
	Asel		
	Sutha Adlin		
	Kirashitha		
	Jayashanthi		
	Dharanya		
	Ajitha Aksha		
	Sharon		
	Selvaprabha		
	Jemisha		
	Saletayeva N.S.	THE USE OF STEM CELLS IN THE TREATMENT	297
	Kunayeva A.	OF RHEUMATOID ARTHRITIS: A	
	Kuat Sultan	CONTEMPORARY REVIEW OF THE LITERATURE	
	Serheta I.V.	PATTERNS OF THE PROCESSES OF	304
	Teklyuk R.V.	FORMATION OF PSYCHOPHYSIOLOGICAL	

	Marchuk O.V.	FUNCTIONS OF PUPILS AND STUDENTS	
	Dmytryshen P.V.	DURING THEIR STUDIES IN MODERN	
	Khrychikov D.O.	INSTITUTIONS OF VOCATIONAL EDUCATION	
	Золотарьова Н.А.	ВПЛИВ АЛТЕПЛАЗИ ТА СТРЕПТОКІНАЗИ НА	306
	Вастьянов Р.С.	ФОРМУВАННЯ ПРОГРЕСУЮЧОЇ СТЕНОКАРДІЇ	
		ТА СЕРЦЕВОЇ НЕДОСТАТНОСТІ НА	
		ПОСТСТАЦІОНАРНОМУ ЕТАПІ У ХВОРИХ	
		ПІСЛЯ ТРОМБОЛІТИЧНОЇ ТЕРАПІЇ	
	Наніш І.І.	ДЕЯКІ НЕВРОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ТА	312
	Вастьянова Л.Р.	МЕХАНІЗМИ БОЛЬОВИХ ВІДЧУТТІВ	
	Стоянов О.М.		
	Калашніков В.Й.		
	Романенко В.І.		

ZOOLOGY AND VETERINARY MEDICINE

	Вашик Є.В.	ПРЕПАРАТИ НА ОСНОВІ ОРГАНІЧНИХ КИСЛОТ	316
	Ладогубець О.В.	ЯК АЛЬТЕРНАТИВА АНТИБІОТИКАМ В	
	Дученко К.А.	ПТАХІВНИЦТВІ	

GEOLOGY, MINERALOGY AND SOIL SCIENCE

	Қасенова Н.К.	ГЛОБАЛЬНЫЕ И РЕГИОНАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ	322
		УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ	

NATURE MANAGEMENT, RESOURCE SAVING AND ECOLOGY

	Ибрагимов Т.О.	ЛАНДШАФТЫ РАМСАРСКИХ ТЕРРИТОРИЙ	331
		АЗЕРБАЙДЖАНА (НА ПРИМЕРЕ КЫЗЫЛАГАЧСКОГО	
		ЗАПОВЕДНИКА)	
	Літвак О.А.	НАПРЯМИ РАЦІОНАЛЬНОЇ ТА ЕФЕКТИВНОЇ	336
		УТИЛІЗАЦІЇ ЗОЛИ ВІД СПАЛЮВАННЯ БІОМАСИ	
	Ребрик Т.О.	ЕКОПАРК «КОВАЛІВКА» (ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ)	341
	Дубровіна С.Д.	ЯК КОЛЕКЦІЙНИЙ ОСЕРЕДОК БІОТИ	

CHEMISTRY AND MATERIALS SCIENCE

	Rahimova A.R.	ANTIMICROBIAL PROPERTIES OF Zn, Co	349
	Mustafayeva K.Z.	AND Cu COMPLEXES	
	Akhmedov A.I.		
	Ismailov Z.I.		
	Rustamova A.I.	CARBON BASED FERROCENE CATALYST FOR	352
	Azizulla L.K.	DIRECT LIQUID PHASE HYDROXYLATION OF	
	Pashayeva F.K.	PHENOL TO DIHYDROXYBENZENES WITH	
	Mammadova Z.M.	HYDROGEN PEROXIDE	
	Ismailov E.H.		
	Rustamova A.I.	STRUCTURAL FEATURES AND CATALYTIC	354
	Babayeva G.R.	ACTIVITY OF NI-FE CATALYSTS BASED ON	
	Tunjay A.V.	ALUMINUM OXIDE FOR DRY REFORMING OF	
	Mammadova F.S.	METHANE	
	Agayeva R.H.		
	Ismailov E.H.		

AGROTECHNOLOGIES AND AGRICULTURAL INDUSTRY

	Aghayeva M. Mammadova S.	STUDY OF PATHOGENIC DEVELOPMENT PERIOD	357
	Mammadov Z. Javadova A.	MAIN PECULARITIES OF THE INTENSIVE APPLE GARDENS (MALUS MILL.)	359

GENERAL ENGINEERING AND MECHANICS

	Тодчук В.О.	СТІЙКІСТЬ ТОНКОСТІННИХ ЦИЛІНДРИЧНИХ ОБОЛОНОК	362
---	-------------	---	-----

MODELING AND NANOTECHNOLOGY

	Ladieva L. Pelypenko N.	MATHEMATICAL MODELING OF ETHANOL PRODUCTION PROCESS BY WOOD HYDROLYSIS	372
---	----------------------------	---	-----

INFORMATION AND WEB TECHNOLOGIES

	Мұханбеталы С.М.	ERP-СИСТЕМЫ НОВОГО ПОКОЛЕНИЯ: КАК ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ МЕНЯЕТ ПОДХОДЫ К АВТОМАТИЗАЦИИ	378
	Рахмонова М.Р. Болтаев У.З.	РОЛЬ ИДЕНТИФИКАЦИИ, АУТЕНТИФИКАЦИИ И АВТОРИЗАЦИИ В ОБЕСПЕЧЕНИИ БЕЗОПАСНОСТИ	386
	Третяк В.Ф. Воронін В.В. Крук Б.М. Олійник Ю.В. Жуйков Д.Б. Прокоф'єв В.О. Ковальчук І.М. Василенко В.В. Щербак В.Л. Кужель І.Є. Кривчун В.І. Сагун О.О.	СПОСІБ ПОШУКУ МАРШРУТУ В ГРАФІ	390

ARCHITECTURE, CONSTRUCTION AND DESIGN

	Huseynli N.	IMPACT OF GRAPHIC DESIGN ON THE DEVELOPMENT OF ENTREPRENEURSHIP IN AZERBAIJAN	398
	Khmiarchuk O. Cherpurna K. Riabokon S.	ACCURACY OF THE REPRODUCTION OF LIGHTNESS ON GUMMED STAMP' PAPER	409
	Merylova I. Shekhorkina S.	KEY PRINCIPLES OF DESIGNING REHABILITATION COMPLEXES: BIOPHILIA, INCLUSION, AND TRAUMA-INFORMED APPROACH	414
	Кошевий О.О.	ДОСЛІДЖЕННЯ ПАРАМЕТРИЧНОЇ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИМУШЕНИХ ЧАСТОТ КОЛИВАННЯ ОБОЛОНКИ МІНІМАЛЬНОЇ ПОВЕРХНІ НА ТРАПЕЦЕВИДНОМУ КОНТУРІ З УРАХУВАННЯМ ГЕОМЕТРИЧНОЇ НЕЛІНІЙНОСТІ	419

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

	Гузар В.М. Свирида В.С. Стрикаленко Є.А. Шалар О.Г.	ВДОСКОНАЛЕННЯ КООРДИНАЦІЙНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ЮНИХ ВОЛЕЙБОЛІСТІВ	421
---	--	--	-----

PEDAGOGY AND EDUCATION

Виховний потенціал позаурочної діяльності здобувачів початкової освіти

Коваль Карина Валентинівна¹

¹ асистентка кафедри педагогіки;
Бердянський державний педагогічний університет; Україна

Сучасна система початкової освіти спрямована на гармонійний розвиток особистості, здатної адаптуватися до викликів часу. У цьому контексті позаурочна діяльність набуває особливої значущості, оскільки вона є невід'ємною частиною освітнього процесу, сприяє розвитку творчого потенціалу, моральних цінностей та соціальних навичок учнів.

В умовах глобалізації, інформатизації суспільства та зміни освітніх пріоритетів позаурочна діяльність стає засобом реалізації компетентнісного підходу до навчання, який орієнтований на формування у дітей не лише знань, але й життєвих умінь та навичок. Особливого значення ця діяльність набуває в початковій школі, оскільки саме в цьому віці закладаються основи моральних орієнтирів, формується позитивне ставлення до навчання та розвиваються соціальні компетенції.

Однак у практиці сучасної освіти існують певні проблеми, що пов'язані з недостатньою інтеграцією позаурочної діяльності в загальний виховний процес, браком ресурсів і методичних рекомендацій для вчителів, а також обмеженням часу на організацію такої діяльності.

Проблема виховання та всебічного розвитку особистості є багатогранною та потребує значної уваги сучасних науковців. Зокрема, виховний потенціал сучасної системи освіти став об'єктом дослідження багатьох вчених, серед яких Н. Безлюдна, В. Імбер, Н. Казьмірчук, Л. Канішевська, Т. Коваль, К. Колеснік, Н. Комарівська, А. Лесик, О. Невмержицька, М. Пагута, О. Попова та ін.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні значення виховного потенціалу позаурочної діяльності здобувачів початкової освіти.

Позаурочна діяльність є невід'ємною частиною виховного

PEDAGOGY AND EDUCATION

процесу, яка охоплює різні види активності учнів поза межами обов'язкових освітніх компонентів. До неї належать гурткова робота, екскурсії, проекти, спортивні заходи, творчі конкурси та інші форми організації дозвілля. Її виховний потенціал полягає в можливості створення умов для розвитку ключових компетентностей, таких як: соціальна взаємодія – участь у групових активностях сприяє формуванню комунікативних навичок, толерантності, здатності до співпраці; емоційний розвиток – творчі та спортивні заняття допомагають дітям навчитися висловлювати свої емоції, розвивати емпатію та стійкість; розвиток лідерських якостей – завдяки можливості брати на себе відповідальність під час організації заходів, учні розвивають ініціативність і самостійність; формування моральних цінностей – позаурочна діяльність стимулює розвиток таких якостей, як чесність, повага до інших, доброзичливість тощо.

Цілеспрямований виховний вплив на особистість дитини як в межах реалізації обов'язкових освітніх компонентів, так і під час позаурочної діяльності має ґрунтуватися на загальнодидактичних принципах. Важливо забезпечити індивідуальний підхід до кожного здобувача початкової освіти з урахуванням його інтересів, здібностей та потреб.

Не дивлячись на те, що центром освітнього процесу є здобувачі початкової освіти, учитель виступає ключовою фігурою в організації позаурочної діяльності. Він має детально спланувати програму позаурочних занять учнів відповідно до вікових особливостей та виховних цілей, сформувавати у молодших школярів зовнішню та внутрішню мотивації до участі у позаурочній активності, розробити план підтримки здобувачів освіти під час виконання завдань та підготуватися до аналізу результатів виховної роботи для визначення подальших цілей.

Отже, виховний потенціал позаурочної діяльності здобувачів початкової освіти є важливим чинником формування гармонійно розвиненої особистості. Використання її можливостей сприяє реалізації цілей сучасного виховання, таких як соціалізація, емоційний розвиток і формування моральних цінностей. Для досягнення максимального ефекту важливо забезпечити системний і творчий підхід до організації позаурочних заходів, а також активно залучати учнів, педагогів і батьків до співпраці. Такий підхід дозволить створити умови для всебічного розвитку особистості молодших школярів і формування у них життєві компетентності.

PEDAGOGY AND EDUCATION

References:

- [1] Безлюдна Н. Особливості національно-патріотичного виховання молодших школярів в умовах воєнного стану. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи* : збірник наукових праць. Вип. 2 (8), 2022. С. 76–83.
- [2] Канішевська Л., Лесик А. Підготовка учителів початкових класів до виховання гуманності у молодших школярів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 68, Т. 1. 2023. С. 267–272.
- [3] Коваль Т. В. Українські народні традиції та звичаї як засіб національного виховання молодших школярів в умовах НУШ. *Актуальні питання у сучасній науці*. № 2 (2), 2022. С. 546–554.
- [4] Комарівська Н. О., Колесник К. А., Казьмірчук Н. С., Імбер В. І. Підготовка вчителя початкових класів до морального виховання молодших школярів. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Вип. 67, 2023. С. 87–95.
- [5] Лесик А. С., Коваль К. В. Управління безпекою освітнього процесу в умовах зміненої реальності. *International Forum: Problems and Scientific Solutions* : Scientific Collection «InterConf» with the Proceedings of the 13th International Scientific and Practical Conference (June 6–8, 2024; Melbourne, Australia) / comp. by LLC SPC «InterConf». Melbourne: CSIRO Publishing House, 2024. С. 150–152.
- [6] Лесик А. С., Попова О. І., Коваль К. В. Організація безпечного освітнього простору в початковій школі в умовах воєнного стану: тенденції та перспективи розвитку. *Перспективи та інновації науки*. № 6 (40). 2024. С. 245–253.
- [7] Невмержицька О. В., Пагута М. В. Військово-патріотичне виховання школярів у позаурочній діяльності. *Наукові інновації та передові технології*. № 8 (36), 2024. С. 1299–1307.